

Vyhodnocení dotazníkového šetření k projektu HEFAISTOS uskutečněného v Praze při příležitosti XII. ročníku specializované výstavy pro osoby se zdravotním postižením non-handicap 2008 ve dnech 15.- 18. dubna 2008

Dotazníkové šetření prováděné mezi návštěvníky výše uvedené výstavy bylo zaměřené na osoby, které projeví zájem o problematiku sociální ekonomiky, a které se byly ochotny v rámci prezentace výsledků projektu HEFAISTOS podrobněji seznámit s tímto tématem. Celkem bylo získáno 55 vyplněných dotazníků (15. dubna – 13, 16. dubna – 10, 17. dubna – 13 a 18. dubna – 19). K vyplnění těchto dotazníků jim byl vytvořen dostatečný časový prostor a po jejich vyplnění bylo následně využito metody přímého rozhovoru k ujasnění této problematiky.

Hodnotící dotazník obsahoval celkem 6. otázek – první tři sledovaly názorovou hladinu respondentů na problematiku sociální ekonomiky a další tři byly zaměřeny na základní statistické údaje z hlediska genderu, věku a příslušnosti k cílové skupině.

Otázka číslo jedna měla za cíl zjistit zda se respondent měl možnost setkat s pojmem sociální ekonomika, sociální podnik nebo firma, případně při jaké příležitosti. Z celkového počtu 55 odpovědí kladně odpovědělo 39 respondentů a záporně 16 respondentů. Mezi příležitostmi, kde se s těmito pojmy setkali byly uvedeny webové stránky, škola, odborné publikace, výstavy a konference a také činnost neziskové organizace. Respondenti v jednom případě uvedli televizi, dotace sociálního oddělení FN Motol a kurátora pro dospělé občany.

V případě kladné odpovědi na první otázku chtěla otázka číslo dvě nejprve zjistit, zda se respondent již setkal v posledních dvou letech s nějakým projektem řešícím tuto problematiku. Ve druhé části byla zaměřena na posouzení vztahu respondentova okolí k problematice sociální ekonomiky. Z celkového počtu získaných odpovědí na první část 20 respondentů odpovědělo kladně, 32 respondentů záporně a 3 tuto otázku nezodpověděli. Mezi projekty nebo organizace, které v této souvislosti znají byly uvedeny programy EQUAL a SROP, organizace FOKUS, SANANIM, Centrum asistence při Jedličkově ústavu, Chráněná dílna pana K. Březiny v Mělníku a projekty Beskydy pro všechny, Jdeme do práce, RCPM Hradec Králové, Separace Trianon. Na druhou část otázky 7 respondentů zvolilo odpověď zcela kladně, 28 spíše kladně, 5 spíše negativně a 15 nevědělo odpověď nebo tuto část dotazníku nevyplnilo. Kategorii zcela negativně nevyužil žádný respondent.

Třetí položená otázka zjišťovala, zda si respondent myslí, že sociální ekonomika ve formě sociálního podniku, firmy družstva či jiné doposud nespécifikované organizační formy je využitelná v působnosti příslušné obce (města) při řešení sociální inkluze a zvyšování zaměstnanosti sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. Z celkového počtu odpovědí 44 respondentů zvolilo odpověď ano, 2 odpověď ne a v 9 případech byla odpověď nevim nebo tato otázka nebyla zodpovězena.

Respondenti měli také možnost některou z prvních tří odpovědí rozvést a doplnit je o svá stanoviska. Této možnosti využili zejména v případě otázky číslo 3 posuzující využitelnost sociální ekonomiky. Většina z nich odpověděla:

- ano, je zde nerozvinutý potenciál;
- ano, v každém případě nezaměstnanost je problém společnosti a každé řešení této problematiky je ku prospěchu;
- ano, každý sociální podnik zaměstnávající sociálně slabé je řešením a zvyšování počtu těchto podniků by se snižovali počty nezaměstnaných;
- asi ano, pokud bude větší pomoc zaměstnavatelům;
- ano, sociální ekonomika řeší problém nezaměstnanosti, ráda bych také pracovala v sociálním podniku, ale v okolí neznám možnosti;

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

- ano, je to dobře, že se o to společnost stará a každé řešení této problematiky přináší užitek pro nezaměstnané;
- zcela určitě ano, potíží bude spíše v kompetenci a ve financích (tedy v zastřešení projektu);
- ano, je možné ji využít, zaměstnávání občanů se zdravotním postižením by se mělo rozšířit, více informovat veřejnost;
- samozřejmě ano, jen je zapotřebí vytvořit plán (vyhovující), který by vyhovoval všem;
- ano, sociální podniky, družstva a firmy zaměstnávající tyto skupiny jsou řešením;
- určitě ano, ale chce to čas a hlavně proškolenost a pochopení lidí;
- ano, určitě při zadávání veřejných zakázek, možnost najít vhodnou práci lidem kteří mají problémy na běžném trhu práce a zohlednit při tom jak jejich specifické problémy, tak užitečnost a prospěšnost pro obce;
- ano, jsou již vidět praktické výsledky a dopady působení a fungování těchto firem;
- určitě ano, ale bohužel firmy toto obcházejí a je to pro ně spíše zatěžující (z jejich pohledu);
- myslím, že ano, ale pro malou informovanost nedokážu přesně říct konkrétní způsob (na vesnici, kde jsem vyrůstala nejsou lidé vůbec informováni);
- ano, zvyšování zaměstnanosti romského etnika a zvyšování jejich sebevědomí;

Výjimku z této řady souhlasných odpovědí tvořila jedna následující odpověď - nejspíše ne, protože k tomu podnikatelé nemají dobré podmínky.

Z několika následujících odpovědí je však vyvoditelné, že někteří respondenti doposud přesně nepochopili podstatu sociální ekonomiky a její využitelnosti pro zvýšení zaměstnanosti sociálně vyloučených skupin obyvatelstva s spíše si ji zaměňují za sociální služby. Napovídají tomu následující formulace:

- ano, ale spíše by to vyřešil poradce který by řešil jednotlivé případy zaměstnávání s přihlédnutím ke zdravotní specifikaci a požadavkům druhé strany;
- ano, důležité je dopracování sociálního zákona – péče o osobu blízkou;
- určitě je důležité pracovat s každým klientem zvlášť, zjišťovat jeho potřeby a nalézt pro něj přijatelné řešení – v rámci onoho produktu;
- rychlejší dostupnost financování dobře napsaného projektu – odrazuje spíše rozsáhlá papírová agenda. Myslím, že tyto zdroje jsou využitelné, ale nevím zda formou sociálního podniku. Spíše jako čerpání zdrojů na opravu komunikací, stavbu čistíček a podobně potřebných věcí jednotlivých obcí a měst;

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 17 mužů a 38 žen. Ve věkovém rozmezí 18-25 let bylo 9 respondentů (z toho 1 muž a 8 žen), 26-35 let 10 respondentů (3+7), 36-45 let 10 respondentů (3+7), 46-55 let 18 respondentů (6+12) a 56 a výše let 8 respondentů (4+4). Z hlediska cílových skupin bylo 19 osob se zdravotním postižením (9+10), 7 absolventů bez praxe (1+6), 9 předdůchodového věku (1+8), 2 matky samoživitelky a 18 v kategorii ostatní (5+13), individuálními rozhovory bylo zjištěno, že se převážně jedná o pracovníky NNO pracujícími s cílovými skupinami a sociální pracovníky působícími ve státní správě.

Závěry:

1. výsledky dotazníkového šetření navazujícího na dvě obdobná předcházející šetření provedená v rámci X. a XI. ročníku této výstavy ukazují, že se za poslední dva roky do povědomí společnosti problematika sociální ekonomiky, i přes určitá dílčí nepochopení, podstatným způsobem rozšířila;
2. zejména cílová kategorie absolventů škol bez praxe se měla v této době, při studiu zejména na některých vysokých školách, možnost seznámit s problematikou sociální ekonomiky;
3. o rozšíření pojmu sociální ekonomika mezi občany a také sociálně vyloučené skupiny mimo jiné svědčí i v některých dotaznících uvedení konkrétních projektů řešících tuto oblast (vzhledem k tomu, že se jedná o výstavu s celostátní působností je tato skutečnost zvláště významná).

Dotazníkové šetření bylo anonymní, přesto několik respondentů sdělilo kontaktní údaje s vyjádřením zájmu o další informace: pí. Dudková – Univerzita J.A. Komenského, tel: 603 273 886; pí. Andrea Winklerová – Univerzita J.A. Komenského, tel.: 602 349 414; Mgr. Šárka Prokopiusová - Dětský domov a Mateřská škola speciální, Mládeže 1102, 266 01 Beroun, prokopiusova.s@seznam.cz, p. Břetislav Košťál – Volnočasový klub „Mosty“, mosty@fokus-praha.cz, tel: 777 900 687 a pí.Kurcová - l.kurcova@seznam.cz.